

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 3.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 5 Februari 1910.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonsspris 20 öre pr petitrad.

30 Årg.

Wassili Safonoff.

Vår hufvudstad får i dessa dagar ett märkligt besök, då den världsberömda ryske orkesterdirigenten »excellensen» Wassili Safonoff för första gången gästtar oss, dirigerande en symfonikoncert på operan. För åtta år sedan hade vi en liknande gäst därstädes i Hans Richter, den berömda Bayreuth- och Manchester-dirigenten, som i april 1902 ledde två operakonsorter. Andra sådana vidtberömda resedirigenter äro Mahler, Weingartner, Rich. Strauss, men icke mindre ansedd är såsom sådan Safonoff, ehuru han icke såsom de tre sistnämnda har att framföra betydande egna kompositioner.

En tysk musiktidning lämnar oss meddelanden om den ryska dirigentmästaren, hvilken vi här vilja återgifva.

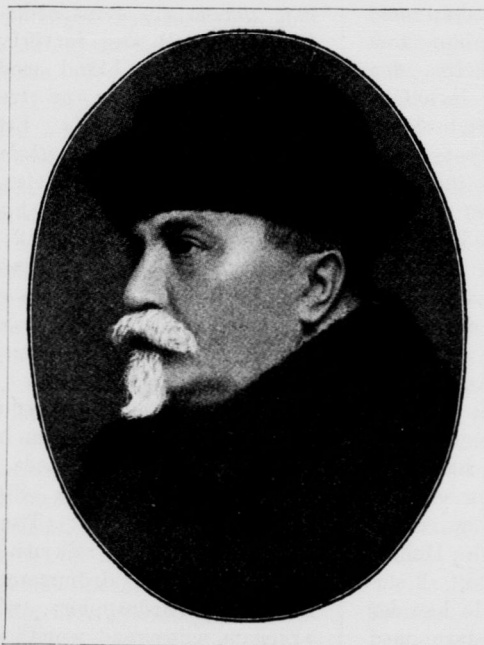
Safonoff är utan tvifvel en af de mest intressanta och fängslande företeelserna på konsertpodiet; han är allt-

igenom musikalisk, från hufvudet till fotabjället förkroppsligad musik. Safonoffs rykte som orkesterledare har dock på jämförelsevis kort tid utom Ryssland blifvit vidare spriddt. Mer än i Tyskland har hans storhet såsom sådan vunnit erkännande i Wien, London och Amerika. Om en och annan funnit Safonoff vara specialist i framförande af rysk musik, så finna åter andra en sådan inskränkning i hans förmåga oberättigad. Så yttrar om honom den ofvan nämnde meddelaren: »Jag anser honom efter Bülow vara den störste Beethoven-tolkaren i nutiden. Visserligen nekar jag icke att Tschaikowskys sjette symfoni, den »pathetiska», som jag flere gånger hört Safonoff dirigera, efterlämnat hos mig ett snart sagdt öfverväldigande intryck, men icke mindre outplånligt var hans återgifvande af Beethovens D-dur-symfoni. Detta i Haydn och Mozart så starkt rotfästade verk förde Safonoff fram fullkomligt fritt utan all schablonmässig tradition.

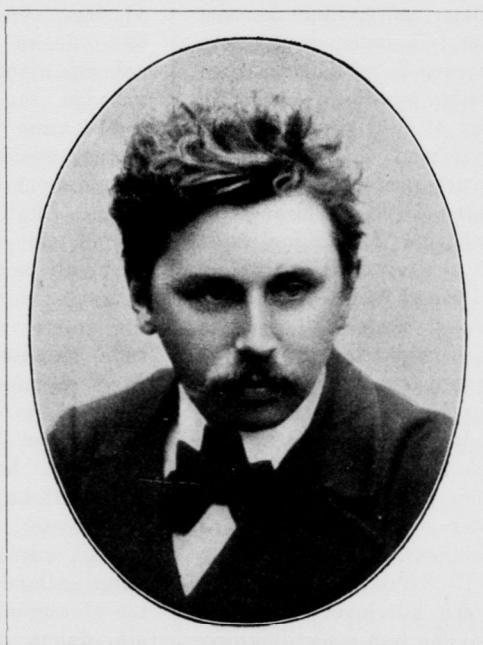
Han är icke blott en snillrik tolkare utan äfven en kännande musiker.»

Det är en sann njutning att följa Safonoff från tema till tema, från takt till takt. Allt är så plastiskt, så öfvertygande utarbetadt, att man, när han dirigerar ett stycke, ej lätt kan tänka sig ett annat föredragssätt och fullkomligt måste instämma i hans uppfattning.

Safonoff är äfven märklig däri att han vid utöfningen af sin verksamhet icke begagnat sig af taktpinne. Vid början af en symfoni-orkesterrepetition i Moskva märkte han att han hemma hos sig glömt den taktpinne han brukade begagna, och medan han väntade på budet, som skulle hämta den, anförde han med blotta händerna, och se — det gick också för sig. Han brydde sig sedan ej vidare om någon taktpinne och fann att han ändå och mera hade orkestern i sin makt genom att densamma tvingadas till en ännu större uppmärksamhet, som rent af

Wassili Safonoff

Armas Järnefelt

hängde på hans händer, fingrar och ögon. Konststycket att så dirigera är han dock ej ensam om. Vår egen kapellmästare Armas Järnefelt ha vi funnit kunna göra detsamma äfvensom att kunna anförda en Beethovensymfoni utan partitur på notställaren.

Wassili Iljitsch Sofonoff föddes den 6 febr. 1852 i kosackbyn Istschory (Kaukasus), son af en kosackgeneral. Han studerade först vid gymnasiet i Petersburg och sedan vid Kejserl. Alexander-lyceum. Samtidigt gjorde han där musikstudier under Th. Leschetitzki, Sieke och Zarembo samt blef 1879 lärjunge af pianisten Louis Brassin, som nyssnämnda år blef professor vid Petersburg-konservatoriet, hvilket Safonoff lämnade 1880, belönad med guldmedaljen. Från 1881 till 1885 var Safonoff lärare vid konservatoriet och gjorde 1883 en stor konsertresa jämte violoncellisten Davidoff, besökande Finland, Östersjöprovinserna, Tyskland och Österrike-Ungarn. År 1885 blef han professor vid konservatoriet i Moskva, 1889 direktör för detsamma, hvars orkester- kör- och ensembleklasser han förestod. 1890 utnämndes han till ständigt dirigent af de symfonikonsserter som gäfvos af Kejserl. ryska musiksällskapet i Moskva. Sedan 1892 har han ofta varit verksam som dirigent i Petersburg och andra större ryska städer och i utlandet gjort sig bekant som dirigent, i Paris, London, Berlin, Prag, Amsterdam, Rom o. s. v. Stor uppmärksamhet såsom sådan väckte han genom ett glänsande gästuppträdande i Wien, hvilket hade till följd att han blef kallad till ledare af Filharmoniska sällskapets i New York konserter, såsom sådan verkande under tre säsonger och valdes sedan till dess ständiga dirigent. Med särdeles ifver ägnar han sig åt mass-uppföranden när tillfälle därtill erbjuder sig. Bland det märkligaste i detta hänseende kan man räkna festkonserten vid kejsarkröningen 1896 i Moskva-rådhuset med en kör af 700 röster, på hvilken konsert följde en i det fria under medverkan af 2,500 sångare, 7 militärorkestrar, 3 på olika ställen uppförda klocktorn (med en klocka af 300 centners vikt) samt 4 batterier med 32 kanoner på halfannan kilometers afstånd. Vid den stora musikfesten 1898 till firande af Puschkins 100-åriga födelsedag hade Safonoff själf skrivit texten till den af Ippolitoff Ivanoff komponerade jubileumskantaten. Särdeles berömliga äro Safonoffs bemödanden att utbilda Moskva-konservatoriets orkester och kör. Han har bragt båda till en sådan höjd, att de kunna uppföra mycket stora verk, och med elevorkestrer har han kunnat göra konsertresor till närgränsande städer. Vid aftäckandet af Rubinsteins minnesvård i Petersburg-konservatoriet 1903 förde Safonoff samtliga orkester- och körelever i Moskva till Petersburg, där han med tillökning af därvarande konservatorieelever upp-

förde sorgmarsken ur Eroica-symfonien och af Rubinstein »Don Quixote», uvertyren till »Antonius och Kleopatra» samt oratoriet »Babels torn». Moskva-konservatoriet föranstaltar, utom offentligv elevkonserter under hvarje säsong med Safonoff som dirigent, en eller två operaföreställningar, då solister, kör, orkester och balett uteslutande utgöras af elever. Hittills ha dessa operor bestått af »Fidelio», Mozarts »Cosi fan tutte», »Figaros bröllop» och »Enleveringen», Glucks »Iphigenia i Tauris», Cimarosas »Hemliga äktenskapet», »Friskytten», »Muntra fruarna», Rubinsteins »Ferramors» o. s. v.

Bland Safonoffs talrika lärjungar kunna, såsom de mest framstående, nämnas Lhévinne, Goedicke, Scriabine och Medtner, af hvilka de båda förstnämnda erhöilo Rubinstein-priset i Berlin 1895 och i Wien 1900.

I april 1901 skedde invigningen af den nya konservatoriebyggnaden i Moskva, som kostade öfver en million rubel. Vid denna invigningen blef direktören Safonoff invald till hedersledamot af »Kejserl. ryska musiksällskapet». Bland utmärkelser som tillfallit honom är äfven titeln »excellens».

Armas Järnefelt.

Bredvid porträttet å första sidan, af den ryske orkesterdirigenten, som i dessa dagar gästar operan, ha vi ställt vår främste kapellmästares såsom en skyldig påminnelse om den stora kapacitet vi äga i honom, i Armas Järnefelt, både såsom opera- och konsertdirigent, för att icke tala om hans utmärakta pianistiska talang, hvilken han i egenskap af ackompanjör stundom uppenbarar. På den af hans ryske konfrater dirigerade konserten är han ock representerad som kompositör.

Det är i det närmaste sju år sedan vi först fingo göra bekantskap med den finske musikern, då han som ackompanjör biträdde sin fru, den ansedda sångerskan Maikki Järnefelt, vid hennes första konserterande här i Vetenskapsakademien. Som betydande sångkompositör var han oss förut bekant. På Konsertföreningens konsert samma år, d. 10 nov. 1903, då fru Järnefelt medverkade, lärde vi känna honom som dirigent och tonsättare af ett större verk, i det han då dirigerade Sibelius' 2:e symfoni och sin egen symfoniska dikt »Korsholm», och det torde väl ha varit de goda egenskaper han då visade som orkesterledare, hvilka föranledde hans kallelse till kapellmästareplatsen vid vår kgl. teater, där han blef en välbehöflig ackvisition efter Rich. Hennbergs afträdande våren 1905. I slutet af augusti detta år gjorde han där sin debut såsom kapellmästare med anförande af »Tannhäuser», och ledde

sedermera operans symfonikonsserter under säsongen.

I verksamheten vid operan egde ett afbrott rum i april 1906, då hr Järnefelt reste öfver till Helsingfors för att där öfvertaga och dirigera uppförandet af Wagner-föreställningar på finska nationalteatern.

Armas Järnefelt är född 1869 i Wiborg, på mödernets härstammande från en bekant konstnärsfamilj i Finland, hvilken äfven Jean Sibelius tillhör. Efter aflagd studentexamen genomgick han Helsingfors' Musikinstitut, där han åtnjöt undervisning i pianospel af den vid nämnda institut 1888 anställde, nu så ryktbare pianovirtuosen Ferruccio Busoni, och i komposition af den utmärkte teoretikern Martin Wegelius. Han fortsatte sedan sina kompositionsstudier i Berlin för prof. Albert Becker, den för tio år sedan aflidne ansedde läraren och komponisten. Några år därefter utbildade han sig ytterligare i komposition som extraelev vid konservatoriet i Paris för Jules Massenet. Sedermera fungerade han som körrepetitör vid olika tyska teatrar, såsom i Magdeburg och Düsseldorf, samt öfvertog sedan orkesterledareposten vid stadsorkestrer i Wiborg, där han i fem år verkade och mycket bidrog till musiklifvets höjande i sin födelsestad. År 1903 erhöil han ett statsstipendium af 3,000 mark för en utländsk studieresa. För omkring fjorton år sedan ingick Järnefelt äktenskap med sin som sångartist berömda fru, född Pakarinen, såsom man hör af namnet äfven af finsk släkt, och tillsammans med henne har han företagit åtskilliga konsertresor äfven utom hemlandet.

Såsom kompositör har Järnefelt utöfvat en ganska rik verksamhet och äfven, som sagdt, i utlandet gjort sig ett namn på senare tid, såsom man finner af en tysk tidskrift från 1902, däri det heter: »Armas Järnefelt var hittills i Tyskland nästan obekant, då han genom sin symfoniska dikt *Korsholm* med ett slag förvärfvade sig en aktad ställning bland moderna kompositörer». Det är nu tretton år sedan detta verk skrefs. Ett annat dylikt bär titeln *Heimathklang*, symfonisk fantasi i fyra delar. Förteckningen öfver Järnefelts kompositioner upptager vidare ännu 2 symfoniska dikter, 2 uvertyrer, 1 serenad (i 5 satter) för orkester, 5 större eller mindre verk för manskör eller orkester, omkr. 30 sånger och 20 mindre körer à capella, pianostycken m. m.

Bland sångkompositioner af Järnefelt kunna vi påpeka, såsom här på konserter utförda och kända, *manskvartetternas* »Vallvisa» och »Sirkka» samt *solosånger* med piano: »Titania», »Sol-sken», »Fågeln», »Skymning», »Sunnuntaina», »En drömmars sång till lifvet», »Vårdruppen», »Vaggsång», »Einsam schreitend wand'l ich», »Spel- och dansvisa», »Söndagsmorgon» etc.

I julas utkom på Abr. Lundqvists förlag här, såsom vi förut nämnt, 7 sånger af Järnefelt.

Om Järnefelt som tonsättare yttrar hans landsman Karl Flodin bl. a. följande, hvarmed vi avsluta denna biografiska teckning: »I sina orkesterkompositioner berusar han med detta instrumentalt sinnliga väljud, som ofta kommer en att glömma den mindre stramt koncentrerade formen och uppfinningens likartade natur» — »Många drömfagra melodier har Järnefelts rika kantele sjungit. Svärmodet är deras grundton, resignation deras slutackord». »Bland det allra vackraste, som vår litteratur äger, äro Järnefelts sånger». Innerst är hans konst tysk; han vill ingen revolution men skönhet; hans konstnärsevangelium är mildhetens och poesins, och gentemot så mycken sympatisk innerlighet, klingande vältalighet och sinnligt varm tonskönhet, parat med ett guldstänk af nationell egenart, skall hvarje förståelsefull vän af fin och vacker musik låta sitt hjärta fångas.»

Då Martin Wegelius, direktören för Helsingfors' Musikinstitut, afled i mars 1906 blef Järnefelt utnämnd till hans efterträdare, men har väl aldrig kommit att tillträda denna plats och fungera såsom sådan till följd af hans verksamhet i Stockholm, där han nu är bofast. När nu snart en ny regim inträder vid operan, taga vi för gifvet att hr Järnefelt kommer att stanna kvar som hofkapellmästare. Såsom sådan är han för närvarande omistlig, särskildt med afseende på mera fordrande verk, sådana som t. ex. Wagner-dramerna, samt äfven såsom ledare af symfonikonserterna.

Stråkinstrumentens betydelse för folkmusiken.

Stråkinstrumenterna hafva som medel för såväl högre konstutöfning som för musikalisk sysselsättning på landet gamla anor. De kommo särskildt till heders vid den fordom allmänare än nuförtiden odlade kammarmusiken. I hemmen spelades då flitigt duetter och trior, och stråkkvartetter funnos i hvarje småstad, i de större t. o. m. flere.

Men äfven ute på landsbygden har man tidigt förstått att uppskatta stråkinstrumenterna, i det att dessa där upptagits för den festliga musik, som sedan urminnes tid varit förenad med landtbons bästa förnöjelser: gästbuden och dansen. Nyare forskningar ådagalägga att stråkinstrumenter existerat i Norden långt förr än det nu med denna benämning främst afsedda instrument, näml. fiolen, kom i bruk. Vi vilja dock ej ingå på några vidlyftiga historiska undersökningar, utan blott framhålla den grundläggande betydelse i folkets musiklif som stråkinstrumenterna otvifvelaktigt äga.

Vid de stora bondbrölloppen fordoms var det brukligt, att flere aflönade spelmän utförde musiken. Merendels voro de ordinarie spelmännen två till antalet, den ena fiolist och den andra i några trakter klarinettist. Sällan försiggick något gästbud, utan att det äfven bland gästerna fanns en eller annan spelman och vid dansen stämde ofta alla upp tillsammans. I sådana fall — ja, redan då spelmännen voro blott två — spelades melodierna ingalunda enstämmigt. Ena parten utförde prim- eller första stämman, medan den andra höll sekund (»bas» eller »trio») som den kallades. Denna sekund bestod af ett två- eller trestämmigt ackompanjemang, och då melodierna gemenligen rörde sig inom endast tre ackord, tonika-, dominant- och underdominant, treklängen, så var detta ackompanjemang både lättlärdt, naturligt och välklingande. Det var dock ej alla som kunde sekundera lika skickligt, och de gamla spelmännen voro kinkiga. För att de skulle vara belåtna med hvarandra och »komma sams med att spela i lag», måste allt klinga rent och flyta väl tillsammans.

Bland dessa yrkesfiolister, som äfven de bildade ett särskildt skrä för sig, inom hvilket den unga spelmannen. för att erhålla gesällbref, så och så lång tid skulle »gå på läron» hos någon gammal musikveteran, uppstod småningom ett rent virtuossmissigt fiolspel. Representanter för olika landsdelar sökte att i konstfärdighet öfverträffa hvarandra. Gästbuden blefvo ofta mötesplatser för äldre och yngre fiolspelare, som uppbjödo all sin förmåga för att erhålla namn af att vara den främsta i sitt fack.

Fiolspelet fostrade förutom dessa virtuoser en mängd spelmän, som för sitt eget nöjes skull sysslade med musiken, och därtill en icke så litet musikförståndig åhörareskara, hvilket nog samt lades i dagen i de träffande sakliga omdömen, som så ofta fälldes öfver den ene eller andre spelmannen. Småningom uppstod äfven en krets af män, hvilka icke allenast ifrade för höjandet af kunskaperna i behandlingen af instrumentet, utan äfven vinnlade sig om en högre musikkänedom, begynnandet med inlärandet af noter. Det finnes rent af rörande exempel på huru allmogemän undervisande hvarandra nedlagt tid och möda på att instudera noter och spela skalor för att sedermera kunna deltaga i ett mera ordnadt samspel. På detta sätt uppstodo äfven de små musikkapell, om hvilka man såväl i småstäder som på landsbygden hör talas, ända från början af 1800-talet. — — — Det kunde anföras en mängd dylika allmogeorkestrar, af hvilka numera blott spillrorna återstå och hvilas historia blott traditionerna förmåla.

Vid tanken på den roll stråkinstrumenterna spelat i folklifvet och den

plats de intagit och ännu intaga bland den högre musikens utöfvare, är det själfklart, att just dessa böra blifva ånyo införda medel för gemensam landtlig musikutöfning.

Stråkinstrumenternas många företräden framom t. ex. bleckblåsinstrumenterna behöfva knappt diskuteras. T. o. m. i den mest undanskymda koja vet man att fiolen, »instrumenternas drottning», ändå är »det finaste» af alla instrument. I en föregående uppsats sökte jag visa, att bleckblåsinstrumenterna egentligen ägna sig blott för större fackliga kapell med rundlig repetitionstid, skicklig, ledning o. s. v. Att däremot stråkinstrumenterna mycket väl ägna sig för en mindre sammansättning bevisas redan därutaf, att en väsentlig del af konstmusikens bästa verk skapats för en fåtalig sammansättning af stråkinstrumenter, näml. stråkkvartetten. Visserligen är det sannt, att här också fordras mycket af de utförande. Det är likväl fallet, att äfven en enkel lätt utförbar sats kan gifva uttryck för det största, rikaste själslif. Huru vekt och betagande klingar icke redan en folkvisa för stråkinstrumenter. — Dessa motsvara väl mer än andra instrument människorösten. Därför egna de sig ock väl att ge uttryck åt de skiftande stämningar, som för öfrigt endast den mänskliga stämman kan uttrycka.

Mången skall kanhända anmärka, att stråkinstrumenterna likväl äro svårare att behandla, att man isynnerhet uppnår resultat snabbare på horn än t. ex. på violin, att där äfven finnes olikartade tekniska svårigheter, venstra och högra handens teknik (stråkföring) o. s. v. Om man vill betrakta det såsom resultat att efter några månaders öfning uppträda på ett föreningsmöte e. d. med några skrämmande musiknummer, då kunna dessa anmärkningar till en del hafva skäl för sig, men eljes icke. Beträffande svårigheterna har ren framhållits huru fiolspelet genom de traditioner det äger i bygderna är s. a. s. förberedt för en utveckling i den riktning som här åsyftas. Tekniken finnes ju till en god del färdig, antingen genom gehörspel utbildad af individen själf eller uti från far och farfar nedärfda utpräglade anlag. Fiolen har dessutom förtjänsten att kunna intressera i mycket hög grad, då den använd ensamt för sig äger förmåga att fångla såväl den spelande som åhöraren. Sist och slutligen äro de tekniska principerna långt klarare här än på något horninstrument. Medan där icke ens mera försigkomna blåsare förstå hurn skalans olika toner uppstått, så är tekniken på fiolen med sina 4 rena kvinter (5-tonns-afstånd) stämda strängar klar och fattbar för hvem som helst.

Framför allt utmärka sig stråkinstrumenterna genom det utomordentligt bildande inflytande de utöfva på

gehöret och samtidigt på den allmänna musikaliska förståelsen. Hvarenda tonsansats måste här kontrolleras af örat, som därigenom vinner otrolig skärpa. Därför finner man ofta allmogespelmän med mycket utveckladt tonsinne. Tydlig inverkan häraf röjes ofta inom en hel ortsbefolkning.

Följderna af att stråkorkestrar skulle uppstå i våra bygder te sig mycket vidtgående. Samvaron under ädel musikutöfning — den blefve snart folklig konstutöfning — måste ju redan den verka höjande på sinnena. I detta afseende sammanhänger dock detta spörsmål med en mängd andra dylika: om folksången, folkpoesin o. s. v., men i all synnerhet kunde däraf följa, att vid de stora sång och musikfesterna i framtiden äfven en stor, — t. o. m. hundramanna stråkorkester kunde fås till stånd. Låt vara att den i början blefve mindre, låt vara att prestationerna icke genast omfattade de största uppgifter. Folkvisan och folkdansens melodier utgöra ett utomordentligt material, som helt visst skulle förmå intressera de spelande och fångsla åhörarna.

En icke mindre betydelsefull följd af allmoge-stråkorkestrars verksamhet vore den, att de verkliga förmågor, som enligt erfarenhet ofta växa upp i bygderna och där äfven obemärkta dö, nu kanhända skulle vinnas för den högre konstmusiken. Det är känt huru fattigt vårt land är på orkestermusiker. Medan antalet af producerande konstnärer och solister alltjämt ökas, så råder brist på det nämnda slaget af musiker, hvilkas arbete ingalunda i konstnärligt afseende är betydelselöst, och hvilkas ekonomiska ställning väl äfven med tiden skall blifva allt bättre.

Vårt folk vore helt säkert äfven å detta område i stånd att prestera något; att fylla de tomma platser, för hvilkas besättande ständigt krafter utifrån måste tillkallas. Och en förmedlande faktor vore härvid stråkorkestrarna på landat. Där blefve den unge fiolisten i tillfälle att pröfva sin förmåga, och om denna befanns vara stor nog, så stode för honom då väg öppen för vidare utveckling.

Glädjande nog finnas ofta inom våra ungdomsföreningar en stor mängd fiolspelare (gehörspelare). Må de samman-sluta sig till gemensam allvarlig musikalisk sysselsättning. Vi äga i vår folkmusik en gammal kultur, som icke heller den får lämnas åt sitt öde. Den bör tvärtom omsorgsfullt vårdas. Detta kan ske på mångahanda sätt. Ett af de kanhända mest effektiva och tillika närmast till hands liggande är en verksamhet sådan som den här ofvan föreslagna. Denna skall därjämte äfven blifva en mäktig drifkraft för den andliga odlingens främjande. Därtill erfordras ett hängifvet, ofta nog tålmodspröfvande arbete, men glädjen öfver vunna resultat, skönheten i de

världar, som äfven för gemene man skola öppna sig, uppväger mångfaldigt mödorna.

Ofvanstående uppsats är skriven af dir. Otto Andersson, den finske musikern, som under sommaren 1908 gästade Stockholm såsom ledare för sällskapet Brage, hvilket gaf en folkviseafton på Musikaliska akademien och »Ett österbottniskt bondbröllop» på Östermalmsteatern. Sällskapet »Brage» i Helsingfors verkar där i tre sektioner: för finsk diktkonst, folkmusik och folkdans. Dir. Andersson har inlagt stor förtjänst i afseende befordrandet af kännedom härom i vidare kretsar. Det torde vara af intresse att göra bekantskap med här intagna uppsats i fråga om folkmusik, särdeles då genom de under senare år hos oss anställda spelmanstäfplingarna för framförande af folkmusik, denna blifvit så mycket uppmärksammas, och violin-spelet vid dessa täflingar intagit ett så framstående rum.

Musiktrötthet.

Om öfveransträngningen vid åhörande af musik ordar föreståndaren för universitetsmassageanstalten i Berlin professor Zabudowski i en tysk tidskrift för dietisk och fysikalisk terapi. Han säger bland annat följande.

Det är icke fråga om, att det finnes musikfanatiker, som öfveranstränga sina frivilliga och ofrivilliga åhörare hörselnerver ända in i centralorganet, hjärnan.

De passiva musikälskarna skulle därför ha mycket åtnjutit af en afkortning af hvad som bjudes under loppet af en enda afton i konsertsalen och teatern.

Huru upphöjd än den mottagande njutningen hos sakförståndiga åhörare är, exempelvis vid uppförandet af Wagners verk, måste man dock taga med i räkningen, att endast få bland åhörarskaran komma fullständigt uthvilade till teatern eller konserten och sålunda äga den erforderliga spännkraften för att kunna i sig upptaga den presterade rikedom af akustiska och psykiska nervretningar samt reagera med en känsla af lust och välbefinnande.

Helt annorlunda är det ställt vid t. e. festspelen i Bayreuth. De, som strömma dit, äro redan i och för sig — bortsett från det fåtal, som endast äflas att vara med därför att det skall så vara — musikvänner och musikkännare öfver den vanliga nivån, och för dem är på vallfärdsorten hufvudsaken att höra och se själfva musikdramat.

Huru annorlunda däremot gestalta sig icke förhållandena i en storstad med hvardagsmänniskorna, som gå midt upp i sina sysslor. Den stora allmänheten söker i musiken vanligen blott

en afledare från sin yrkesverksamhet, som de tröttnat på när dagen skymmer, eller från hvardagslivets misärer. Om man ser närmare på de teaterbesökande vid en representation af »Tristan och Isolde», så kan man inte värja sig från det intrycket, att innemot midnattstimman hos många känslan af välbefinnande ingalunda stegrar sig; tvärtom gör sig kos dem en utmattning, ett slags kroppslig och andlig förslappning märkbar, hvilken yttrar sig däri, att besökarna icke mer följa med hvad som försiggår på scenen. De akustiska och optiska retningarna nå icke längre fram till hjärnbarken och komma sålunda icke till skarp perception. Dessa teaterbesökare befinna sig följaktligen i ett tillstånd af halfslummer, eller ock kämpa de med sömnen, som hotar att öfvermanna dem. Hos dem är sålunda på sätt och vis en självverkande ventil anbragt, hvilken skyddar för större öfveransträngning; men konstnären får predika i öknen.

Från scenen och konsertsalen. Kungl. teatern.

- Jan. 18. E. d'Albert: *Låglandet*, (Marta, Nuri: fru Schjerven, frk. Larsen; Pepa, Antonia, Rosalia: frk. Lagergren, Hulting, fru Mandahl; Pedro, Sebastiano, Nando, Tommaso, Moruccio: hrr Nyblom, Strömberg, Lennartson, Sjöberg, Oscar.)
- 20, 23, 30. *Vermålingarne*. (2^a, Matiné.)
- 21, 31. Wagner: *Tannhäuser*. (Elisabeth: frk. Signe Rappe, gäst; Tannhäuser: hrr Menzinsky, Nyblom.)
- 22, 29. Hallström: *Per Svinaherde*.
23. Puccini: *Madame Butterfly*.
24. Wagner: *Den flygande holländaren*. (Senta, Marit: fru Lykseth-Schjerven, Claussen; Holländaland. Erik, styrmannen: hrr Herou, Svedelius, Nyblom, Malm.)
25. Gounod: *Faust*. (Margareta: frk. E. Linnander, deb.; Martha, Siebel: fru Claussen, frk. Lindgren; Faust, Mefistofeles, Valentin, Wagner: hrr Malm, Sjöberg, Strömberg, Grafström.)
26. Meyerbeer: *Hugenotterna*. (Drottningen, Valentine, Urbain: fru Oscar, Scherven, Bartels; Raoul, Marcel, Nevers, Saint-Bras: hrr Stockman, Svedelius, Oscar, Wallgren; Cosè, Tavanès, de Retz, Thoré, Mery: hrr Ericson, Malm, Mandahl, Stiebel, Arrhenius.)
27. Verdi: *Otello*. (Desdemona: frk. Signe Rappe, gäst.)
30. Auber: *Den stumma från Portici*. (Fenella: frk. Strandin; Elvira: fru Bartels; Masaniello, Alfonso, Pietro: hrr Menzinsky, Nyblom, Svedelius; Lorenzo, Silva, Borella: hrr Herou, Oscar, Mandahl; en hofdam: frk. Lagergren.)
- Febr. 2. Puccini: *Tosca*.

Oscarsteatern.

- Jan. 19—30. Rob. Planquette: *Mahomets paradis*. Operett i 3 akter af H. Blondeau. Öfers. af E. Wallmark. (Selika, Bengalino,

Fatmé, Babouche: fru Rove, frk. Grünberg, fru Meissner, frk. Falk; Maboul, Baskir, prins Bredindin, Radabüm, Nerestan, Storvisiren; hrr Lund, O. Strandberg, Allum, Ringvall, Wickbom, Ohlsson.)

23, 30. *Ljungby horn*. (Matiné.)

31. Rob. Planquette: *Corneilles klockor*. (Germaine, Serpolette: frkn. Grünberg, Berentz; Markisen, Grenicheux, Fogden, Gaspar: hrr Allum, O. Strandberg, Ringvall, Bergström.)

Musikal. akademien.

Jan. 19. Romansafon af hofsångerskan Signe Rappe. Biträdandeackompanjatriss: frk. Märtha Ohlson.

25, 28, 30. Konserter af Brüssel-stråkkvartetten (hrr Schörg, Daucher, Miry, Gaillard.)

Febr. 2. Konsert af violinvirtuosen Joan Manén. Medverkande pianist: frk. Rina Franco.

Gustaf Vasa-kyrkan.

Jan. 23. Orgelkonsert af dir. Otto Olsson. Biträdande frk. E. Linnander.

K. F. U. K.-salen.

Jan. 27. Konsert af italienske violinisten Emilio Colombo. Biträdande pianist: frk. Märtha Ohlson.

Gästspelet af hofsångerskan fröken Signe Rappe, som började d. 6 dec. med Margareta i »Faust», afslöts den sista januari med 5:te uppträdandet som Elisabeth i Tannhäuser, en roll som hon ej utfört mer än vid vår opera, och som mången satt främst bland dem som detta hennes framgångsrika gästspel omfattade. Desdemona i »Otello», hvari hon uppträdde 4 gånger, har hon icke förut återgivit här. Utom nämnda partier sjöng hon här denna gång Elsa, Senta och Aida. Publikens har vid hennes uppträdande varit ganska talrik, och oftast har konungen och medlemmar af hofvet då varit närvarande och jämte åhörarna i salongen lifligt hyllat konstnärinnan som firats med inopningar och blommor. Särskildt ägnades den behagliga och talangfulla gästen rik hyllning vid sista uppträdandet.

Sin andra debut har fröken Elin Linnander gjort på operan som Margareta i »Faust». Både vokalt och dramatiskt var denna debut särdeles lyckad, och engagerandet af den unga sångerskan vore säkert en god vinst för vår operascen.

I Aubers »Den stumma», senast uppförd här sista oktober 1908 med hr Rud. Hoffman debuterande som Masaniello, har hr Menzinsky nu återgivit denna roll på svenska språket med stor framgång. Hans uttal af vårt språk var berömvärdt och kunde tjäna till föredöme för flera svenska sångare. Pietro återgafs nu första gången af hr Svedelius.

Oscars-teaterns nyhet, Planquettes »Mahomamets paradis» efterträddes för snart af samme kompositörs förnämsta operett »Corneilles klockor», för att vi kunde hinna att taga notis om nyheten. Om sistnämnda operett torde

få vi tillfälle att yttra oss sedermera, vi kunna emellertid konstatera en god rollbesättning. Operett-teatern har ej haft något märkligt i musikkväg att bjuda.

Af konserter kommer fröken Signe Rappes Romanafon först i ordningen att omnämnas, inträffande d. 19 jan. Programmet upptog 5 sånger af R. Schumann (Ins Freie, Liebeslied, Schneeglöckchen, Geisternähe, Er ist's.) 7 af H. Wolf. (Blumengruss, Die Bekehrte, Nun lass' uns Frieden schliessen, Das verlassene Mädlein, Wenn du mein Liebster, Du dankest mit einem Fädchen mich zu fangen, Ich hab' in Penna einen Liebsten wohnen), 3 af Brahms (Mädchenlied, Wie Melodien zieht es, Von ewiger Liebe). 2 af E. Sjögren. (Du skulle få hvad allra fägrast sändes, Tänd stjärnor), Stenhammars »Fylgia» och af Alfven: »Skogen sover och se du kom med jubel och sång». Musikaliska akademien var fylld af åhörare, som skänkte sångerskan lifligt bifall. Utmärkt ackompanjemang presenterades af fröken Märtha Ohlson.

Den förstklassiga, här välbekanta Brüsselstråkkvartetten hade naturligtvis fullt hus på sina 3 konserter i Musikal. akademien och vann å alla rikt bifall. Programmet upptog på första konserten: Mozart: stråkkvartett n:o 17, C-dur; Dvorák: Stråkkvartett, op. 80, E-dur — ett intressant, melodiskt och lättfattligt verk — samt R. Schumann: Stråkkvartett, op. 41 n:o 3, Adur; på den andra endast verk af Beethoven: Stråkkvartett op. 18 n:o 6, B-dur; Sérénade op. 8, stråktrio, D-dur; Stråkkvartett op. 59 n:o 2, E-moll; på den tredje: Beethoven: Stråkkvartett op. 74, Ess-dur och 130, B-dur samt Schubert; Nachgelassener Quartettsatz, C-moll, ett mycket fängslande verk. — En ung italiensk violinist Emilio Consolo visade sig på sin konsert i K. F. U. K.-salen tekniskt ganska långt framskriden men är ej ännu en fullmogen konstnär. Hans program upptog: Veracini: Concerto sonata, E-moll; Tartini: Concert, D-moll; Vieuxtemps: Concert n:o 4, D-moll; Tschaiowsky: Andante élégiaque; Chopin-Thomson: Mazurka. Fröken M. Ohlson ackompanjerade talangfullt.

Joan Manén har med sin härliga ton i en ypperlig Guarnerius och sin öfverlägsna konstnärlighet entusiasmerat vår publik. Närmare om hans konserter och deras program skola vi på en gång yttra oss i nästa nummer, sedan den tredje af dem egt rum.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Peterson-Bergers musikdrama »Arnlot» har börjat repeteras på operan att uppföras under denna termin. Äfven lär Verdis

»Maskeradbalen» vara under inöfning. Denna opera, första gången uppförd på Apolloteatern i Rom 1859, och som man ofta nog ser på utländsk operarepertoar, har såsom behandlande Gustaf III:s mord på operamaskeraden, icke ansetts kunna uppföras här i Stockholm på hans åt »de fosterländska sånggudinnorna helgade operascen. Halléns »Harald viking», som första gången uppfördes i Stockholm 1884, skall ock återupptagas.

K. m:t har på därom gjord ansökan, d. 4 febr., entledigat f. d. öfversten P. Chr. L. Lovén från det honom meddelade uppdrag, att tills vidare t. o. m. den 30 juni 1911 vara ledamot i styrelsen i k. teaterns aktiebolag.

Samtidigt har k. m:t förordnat kaptenen greve Hans Ludvig von Stedingk att tills vidare under tiden t. o. m. den 30 juni 1911 vara ledamot i styrelsen för k. teaterns aktiebolag samt fr. o. m. den 1 juli 1910 t. o. m. den 30 juni 1911 tillika vara bolagets verkställande direktör och chef för k. teatern.

Stundande konserter. I början af denna månad lär fröken Irma Ackté komma att ånyo låta höra sig här på en sångafon. Den 11 febr. har Stenhammar Beethoven-afton, senare komma Aulinska kvartetterns och Konsertföreningens konserter, den sistnämnda med lady Hallé som gäst. I mars ha våra musiksällskap sina ordinarie konserter, Filharmoniska sällskapet har af den italienske tonsättaren Lorenzo di Perosi fått löfte om, att han skall komma hit och dirigera några egna kompositioner. Längre fram hitväntas bl. a. den polska pianisten Ignaz Friedman och en ung violinist, Franz von Veczey.

Förlofning har tillkännagivits mellan skådespelaren Arne Lindblad och sångerskan, friherrinnan Gerda Fleetwood.

Den 3:e motettaften i Oscarskyrkan af hrr P. Vretblad och O. Sandberg egde rum sönd. d. 23 jan. Programmets hufvudnummer utgjordes af Max Regers »Julkantat» för fyra solostämmor, två solovioliner, barnkör och orgel. Vidare upptog programmet motetter af Pergolese, Palestrina, Corci och Caldara. Violinisterna fru ar Munthe-Sandberg och Bodman-Vretblad medverkade vid konserten.

Statsunderstöd åt folkmusik, hvarom Musikaliska akademien petitionerat, anses ej kunna vid denna riksdag beviljas emedan man ej lär kunna betunga budgeten med ett sådant. Man anser sig ock böra hos Mus. akad. inhämta närmare upplysningar om de åtgärder som utomlands vidtagits för musikens popularisering äfvensom det funnits lämpligt afvakta

artistskattens verkningar, då inkomsterna däraf kunde möjligen användas för ändamålet. Då Musik. akademiens framställning sålunda icke för närvarande lett till önskad resultat, men akademien hyser grundade förvisningar att sådan framlägges inför nästkommande riksdag, har akademien tagit initiativet för frågans ytterligare behandling oah utredning samt i sådant syfte vid senaste sammankomst åter öfverlämnat ärendet till den förut af akademien tillsatta kommittéen för vidtagande af förnyad framställning nödiga förberedelser. Till ledamot i kommittéen efter framlidne director musices Ivar Hedenblad invaldes tonsättaren Bror Beckman.

Richard Henneberg är från 1 mars engagerad att i Blanchs kaffé leda ett solistkapell på 11 personer, hvilket säkerligen kommer att draga folk till denna lokal.

Musikaliska konstföreningen har till styrelse omvalt professor O. Bolander, ordförande, öfverdirektör John May, vice ordförande, dr Karl Valentin, sekreterare, och tjänsteman Hugo Hennig, skattmästare. Till suppleanter i styrelsen återvaldes tonsättare Bror Beckman samt nyvaldes ekonominspektör Emil Petterson efter framlidne tonsättaren John Jacobsson. Till revisorer valdes musikhandlare Carl Johnn samt revisorssuppleanten, musikförläggare Alb. Schildknecht, sedan föreningens mångårige revisor, hofmusikhandlare Georg Lundquist, undanbedt sig återval. Till revisorssuppleanter återvaldes kapellmästare Hjalmar Meissner samt nyvaldes musikförläggare Carl Gehrman.

Fröken Signe Rappe har efter sitt framgångsrika gästspel vid vår opera under december och januari lämnat Stockholm för att återinträda i sin verksamhet vid hofoperan i Wien. I Köpenhamn konserterar hon den 5 februari med samma program som i Stockholm. Hon hade därvid påräknat biträdande af sin ackompanjatriss vid konserten här, vår utmärkta pianist frk. Märtha Ohlson, men ledaren af Arbetarinstitutets folkkonserter, där fröken Ohlson är engagerad att medverka, nekade henne permission. Hon måste nödvändigt biträda vid godtköpskonserten d. 6 Febr. i Arbetarinstitutet. Fröken Rappe nödgades därför anlita en främmande ovan dansk ackompanjator och med honom öfva in programmet samma dag hon på morgonen anlände till Köpenhamn och där skulle konserteras.

Musikhistoriska museet, Ridaregatan 2 c (f. d. postkontorslokalen), hålles öppet söndagar kl. 1—3 och onsdagar kl. 1—4. Museet, som under senaste tiden ökats med många intressanta föremål, har därjämte i sin nya lokal

inredt ett »Gunnar Wennerbergs minnesrum», som förutom en hel del af den bortgångne stormannens böcker samt några möbler (såsom hans skrifbord, skrifstol, bokhyllor, hans första piano från föräldrahemmet o. s. v.) äfven inrymmer de flesta af hans notmanuskript, såsom t. ex. hans solosånger, hvari bl. a. »Jätten» förekommer. hans oratorier, Davids psalmer, Auerbachs källare m. m.

John Forsell i Amerika. Sitt hittills framgångsrikaste uppträdande å Metropolitan-operan har hr Forsell haft som Figaro i Rossinis »Barberaren i Sevilla». Äfven denna föreställning var en matiné. Man väntade allmänt på Figaro-Forsells inträdande. Att förväntningarna ej blefvo besvikna, därom vittnade de stormande applåder med hvilka hans stora aria i första akten belönades inför öppen ridå, säger en korrespondent till St. T. Man försökte till och med att få den tagen dakapo, men detta tillåtes aldrig vid Metropolitan Opera House. Han fick emellertid lof att komma fram till rampen och bugande tacka för hyllningen.

Liksom vid de föregående uppträdandena har Newyorkspressen ej haft mycket att säga.

Dir. Albert Lindström, vår framstående orgelspelare, ger i Jakobs kyrka, hvars organist han är, en konsert d. 13 februari med biträde af sångerskan fru Elisabeth Lindström-Percy och violinisten Axel Runnquist.

Konsert gifves i början af mars härstädes af sångerskan, fröken Maja Köhler.

Göteborg. I slutet af förra året gaf Ranftska operettsällskapet på Stora teatern »Den sköna Helena» med fru Norrie som gäst. En annan sådan var frk. Kate Mejer från Köpenhamn i »Dollarprinsessan». Första representationen på nya året utgjorde »Tiggarestudenten» med hr Schücker som Sandor Barinkay. Därefter ha uppförts »Flickorna Jackson», »Hertiginnan af Danzig» och senast »Höstmanöver». Å nya teatern har gifvits »Bröllopet på Ulfåsa».

Göteborgs Orkesterförening har fortsatt sin verksamhet med populära konserter, symfoni- och abonnemangskonserter. Vid 3:e abonnemangskonserten d. 18 dec. medverkade kammarsångaren Wilhelm Herold och på symfonikonserten d. 29 dec. fru Gerda Lundqvist-Dahlström vid uppförandet af »Bergliot» med Griegs musik. För Orkesterföreningens konserter under detta år vilja vi lämna följande meddelanden för att visa hvad allt en sådan stående orkester kan utföra och bjuda på. Populärkonserten 1 jan. hade följande program. 1. J. A. Hasse (1699—1783) musik ur »Py-

ramus och Tisbe»; 2. Beethoven: »Leonora» uvertyr n:o 1; 3. Glinka: Kamarinskaja; 4. H. Alfvén: Midsommarvaka. Å den följande Populärkonserten utfördes: 1. Grieg: musik ur »Sigurd Jonsalafar» och »Bergliot», uvertyr till »Brudköpet» af Smetana, »Tuonelas svan» af Sibelius och 2. Slaviska danser af Dvorák; å konserten d. 6 jan. 1. Berwald: »Ernstere und heitere Grillen»; 2. »Bergliot», 3. Beethoven: Eroica-symfonien; d. 16 jan. Beethoven: Uvertyr till »Egmont»; 2. J. S. Bach: konsert, D-moll för 2 violiner (hrr G. Molander och Carl Bredberg); 3. Weber, Uvertyr till »Emyranthe»; 4. Rob. Schumann: Adagio ur C-dur-symfonien; 5. Mendelssohn: Bröllopsmarsch ur »Midsommar-nattsdrömmen». Vid symfonikonserten d. 19 jan. dirigerade Tor Aulin och Paul Juon, som gästade Göteborg. Programmet upptog: 1. Weber: Uvertyr till »Der Beherscher der Geister»; 2. Dittersdorf: »Andromedas räddning genom Perseus», symfoni, F-dur; P. Juon: Kammarsymfoni; B-dur, op. 27. för piano (Juon) och liten orkester; P. Juon: »Vägtervise», Fantasi för orkester.

Den spanske violinvirtuosen Joan Manén gaf den 10 jan. sin första konsert här med samma program som sedan på hans första i Stockholm. Den andra konserten ägde rum d. 17:de då han spelade Mendelssohns konsert, Beethovens romans, F-dur, Chaconna af Bach »Die Biene» af Schubert och »Tanz der Kobolde» af Bazzini. Hans biträdande pianist, frk. Rina Franco, utförde tre solonummer af Chopin. Den 24 gaf fröken Signe Rappe en romansafon i konserthuset, biträdd af fröken Märtha Ohlson som ackompanjatriss. Programmet var det samma som vid hennes nyss förut gifna romansafon i Stockholm. Publikens var mycket talrik och bifallet ovanligt rikt. Göteborgstidningarna hade sedan långa kritiker, fulla af beröm öfver sångerskans vackra röst och konstnärliga föredrag. Fröken Rappe medverkade därefter vid Orkesterföreningens symfonikonsert d. 26 med utförande af Elisabeths hälsnings-sång i »Tannhäuser» och Elsas aria i första akten af »Lohengrin» och gjorde därmed stort intryck.

Svensk musik i utlandet. På musikförlaget Universal Edition i Wien har utkommit 5 kompositioner för orgel af Gustav Hägg. Samma förlag utger äfven en elitsamling svenska folkvisor i Häggs bearbetning. I sammanhang härmed må nämnas att nämnda tonsättarns pianotrio op. 15 för kort tid sedan erhöill sitt tredje uppförande i Berlin, äfvensom att Häggs i samlingsverket Orgelstücke moderner Meister intagna Adagio för violin och orgel redan utförts två gånger på konserter i Berlin.

Från våra grannland.

Kristiania. Jan. 1—31. Nationalteatern har denna tid hufvudsakligen haft dramatiskt program, men några gånger har teatern uppfört »Aida» med Agnes Hanson som gäst och gifvit två symfonikonsalter. Den första gafs d. 8 jan. under medverkan af violinvirtuosen Joan Manén och hade följande program: 1. L. Sinigaglia: Uvertyr till »Le baruffe Chizotte»; 2. E. Lalo: »Symfonia spagnola» (hr Manén); 3. Debussy: a) Prelude à l'après midi d'un Faune, b) Fêtes; 4. Manén: Variationer öfver ett tema af Tartini; 5. Wagner: uvertyr till »Tannhäuser». Vid den andra symfonikonserten d. 26 jan. biträde pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl, hvarvid utfördes: 1. Haydn: Symfoni N:o 13; 2. Saint-Saëns: Pianokonsert, G-moll (hr Gröndahl); 3. Napomuceno: Förspel till skådespelet »Garatuja»; 4. Pianosoli af Brahms, Schubert, Leschetitzki (hr Gröndahl); 5. Reidarson: Norsk Rapsodi (1:a gång). Af teatrarne för öfrigt har i fråga om musik Fahlströms teater denna tid bjudit på »Franskilda frun» och »Dollarprinsessan» med Elsa Frölich som gäst. Den 15 jan. gafs konsert af pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl med biträde af sångerskan grefvinnan Aina Mannerheim och Nationalteaterns orkester. En andra konsert gafs af honom d. 20 jan. under medverkan af frk. Fredy Juel, då programmet upptog Tschai-kowskys sonat op. 37, G-dur, konsert i italiensk stil af Bach, 4 pianostycken (i manuskript) jämte Impromptu af Schubert, »The kings hunting jig» af John Bull, Etude héroïque af Leschetitzki. Fröken Juel sjöng sånger af Cesti, Pergolese och Brahms. D. 10 och 13 jan. gäfvos konsalter af Joan Manén, d. 19 och 28 sångaftnar af barytonisten Louis Frölich. D. 18 jan. gaf grefvinnan Mannerheim en sångafton, ackompanjerad af hr Backer-Lunde. En kamarmusikkonsert gafs d. 25 af Elsa Wagner-kvartetten, hvarvid utfördes: 1. Schumann: Stråkkvartett op. 41 N:o 1; 2. A. Rachlew: Sonat för violin och piano; A-moll, op. 1; 3. Brahms: Stråkkvartett, A-moll, op. 5 N:o 2. Den 20 jan. uppträdde här mr Legay tillsammans med fru Norrie. Den 27 jan. konserterade den australiska pianisten Percy Grainingar — Musikföreningen gaf en stor konsert d. 28 jan., då programmet upptog Björnsons och Sindings kantat till »Sällskapet för Norges Vels» 100-års-jubileum, för solo, kör (Holters kör och medlemmar af Handelsstandens sångförening) och orkester; vidare utfördes: Gade: Symfoni, B-dur; Sinding: Konsert för violin och orkester (Leif Halvorsen); »Aftenlandskap» och »Somnervnattsbröllop» ur »Gurre»-suiten, »Chant de Veslemøj» och »Norske danse» för violin. Som solist medverkade äfven hr Emil Nielsen.

Köpenhamn. Jan. 1—31. Kungl. teatern har under denna tid af pjäser

med musik uppfört »Elfverhöj», »Bohème», »Eventyr paa fodrejsen», »Mästersångarne», »Jeanettes bryllup» och »Regementets dotter». Af konsalter är Musikföreningens 2:a den 21 och 26 (ser. A och B) märkligast. Dess program upptog 1. J. S. Bach: Kantat (Halt immer im Gedächtniss Jesum Christ); 2. Beethoven: 9:de Symfonien. Af öfriga konsalter märkas följande. D. 8 gafs pianoafton af Alexander Stoffregen, d. 6 konsert af violoncellisten Holger Prehn. D. 10 och 14 konserterade violinisten Emilio Consolo, d. 15 prof. Julius Röntgen (piano) och Engelbert Röntgen (violoncell). D. 19 och 25 gäfvos konsalter af violinvirtuosen Joan Manén med biträde af fröken Rina Franco; d. 20 och 22 konserterade Brüsselkvartetten och skulle d. 2 febr. gifva sin 3:e konsert. D. 31 jan. gafs konsert af fru Ottilie Metzger från Stadt-teatern i Hamburg med biträde af operasångaren Theoder Lattermann.

Helsingfors. Jan. 1—26. Sedan Svenska teatern under slutet af förra året haft en operasäsong, hvarunder »Madame Butterfly» och »Låglandet» uppfördes med svenska operasångaren Sven Nyblom som gäst, har under detta års början af pjäser med musik uppförts »Bröllopet på Ulfåsa» och »Regina von Emmeritz». Teatrarne för öfrigt ha haft dramatiska program.

Den 3 jan. konserterade å Svenska teatern violoncellisten och från Tyskland etc. som dirigent bekante Georg Schneevoigt under medverkan af sin fru, som är en ansedd pianist. Programmet upptog: 1. Weber: Uvertyr till »Oberon»; 2. Tschai-kowsky: Symfoni, N:o 6; 3. Liszt: Pianokonsert, Ess-dur; 4. Sibelius: Elegie för stråkorkester; 5. Wagner: Förspel till »Mästersångarne». Filharmoniska sällskapet har under denna tid gifvit sin 5:te och 6:te symfonikonsert. Å den första uppfördes: 1. Raff: Symfoni »Im Walde»; 2. Bach: Violinkonsert, E-dur (G. Hartman); 3. Levi Madetoja: Elegie för stråkorkester; 4. Tschai-kowsky: Aria ur »Eugen Onegin» (frk. Agnes Poschner). Andra konserten gafs med biträde af sångerskan Elna Toft och hade följande program: 1. Beethoven: Symfoni N:o 8; 2. Arior ur »Zaide» och »Trollflöjten» af Mozart; 3. von Koten: Suite ur musiken till skådespelet »Kristina Vasa»; 4. Alfr. Taft: »Chanson bretonne», »Le bal» valsaria. Filh. sällskapet har dessutom gifvit ett par folk-symfonikonsalter och dess orkester gifvit de vanliga »populära» konsalterna i Societetshuset ett par gånger i veckan med biträde af vokal- eller instrumentalsolister.

D. 16 jan. gafs konsert i studenthuset af pianisten Karl Ekman och hans fru, sångerskan Ida Ekman, som därvid sjöng en aria ur Spontinis »Vestalen» och sånger af Brahms, Schumann, Melartin, Merikanto, Järnefelt och Sibelius. Hr Ekman spelade

Ballad af Grieg: »Danse caracteristique af Tschai-kowsky och 4 Paganinietyder af Liszt.

D. 19 jan. gafs i studenthuset en vis-afton af Mr Legay och fru Norrie. D. 21 konserterade den utmärkte violoncellisten Pablo Casals med biträde af pianisten O. Merikanto. Programmet upptog: 1. Beethoven: Sonat, A-dur; 2. Bach: Suite, G-dur, för solo-violoncell; 3. Fantasi: Elegie sicilienne; 4. Boccherini: Adagio och Allegro; 5. Schumann: Abendlied och Saint-Saëns: Allegro appassionato.

Från andra land.

London. Richard Strauss' »Salome», som jämte »Elektra» skulle ha utgjort en af de förnämsta nyheterna vid Covent-Garden, där nästa säsong tar sin början först den 19 februari, har af censuren förbjudits att uppföras å nämnda opera. Man anser den nämligen i sin nuvarande form ej lämplig för publiken och dessutom sårande för den allmänna moralen. »Simson och Delila» har ej heller fått uppföras här, emedan den behandlar ett bibliskt ämne.

Paris. Opéra Comique har nyligen uppfördt två nyheter »Myrtil» af Ernest Garnier och »Le Coeur du Moulin» af Déodat de Séverac. Den förstnämnda operan är mest melodisk och närmar sig i stilen Gounod och Massenet, den sistnämnda är af den nyare tidens stil och tonsättaren, en lärjunge af Vincent d'Indy, står på samma plan som mr Debussy, ehuru något mer hyllande melodien. Någon större framgång lära nyheterna icke ha vunnit.

En ny operateater i Berlin planeras af en del kapitalstarka finansmän, som härtill hopsamlat 12 miljoner mark. Den tänkes bli förlagd till Kurfürstendamm, Berlins elegantaste del, och kommer att kallas Grosse Berliner Oper. Till operaföretagets ledare har man redan förvärfvat den ryktbara teaterledaren Angelo Neumann i Prag. Den nya byggnaden är beräknad för 2,500 personer och väntas bli fullbordad till oktober 1911.

Den tyska teaterutställningen i Berlin från oktober 1910 till januari 1911 kommer att framställa teaterns historiska utveckling och alla därmed sammanhängande grenar af industri och handel samt bli af största intresse för såväl den stora publiken som fackmannen. Särskild omsorg kommer att ägnas de nyaste uppfinningarna på teaterteknikens område. En dylik omfattande teaterutställning har ej ägt rum sedan den internationella utställningen i Wien för 17 år sedan, hvarför den motses med stora förväntningar.

KUNGLIGA MUSIKKONSERVATORIET I LEIPZIG.

Antagningspröfningarna äga rum Onsdag och Torsdag den 30 och 31 Mars 1910 under tiden från kl. 9—10. Personlig anmälning till denna pröfning sker på Tisdagen den 29 Mars å Konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar alla grenar af musikalisk konst, nämligen: Piano, samtl. Stråk- och Blåsinstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk Operautbildning, Kammar- Orkester- och kyrklig musik, samt Theori, Musikhistoria, Litteratur och Esthetik.

Prospekt på tyska och engelska språket utlämnas gratis.

Leipzig i Januari 1910.

Directionen för Kungliga Musik-Konservatoriet.

Dr. Röntsch.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Säljes och rekvideras hos Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med Felix Mendelssohn-Bartholdys porträtt. Pr. Kr. 1: 25.

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid Baxson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 30:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1910 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å posten.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

Pianomagasin

Största lager af bästa svenska och utländska fabrikat.

OBS.! Hufvuddepot för Kgl. Hofleverantörerna **Malmsjö o. Billberg, Uebel & Lechleiter, Schiedmayer** samt Orglar från Skandinaviska Orgelfabriken.

Begagnade instrumenttagas i utbyte. Bekväma betalningsvillkor.

Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter.

Gust. Pettersson & C:os A.-B.
Malmskilnadsg. 13, Stockholm.

Föreståndare
Dir. Albert Lindström.
Etablerad 1870.

R. T. 67 32. A. T. 78 31.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

Ludvig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å 50 öre.

Svensk Musiktidnings Expedition.

- Innehåll -

Wassili Safonoff (med porträtt). — Armas Järnefelt (med porträtt). — Stråkinstrumentens betydelse för folkmusiken. — Musiktrötthet. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Från andra land. — Annonser.